

**ΟΙ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΗΣ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ
ΜΑΘΗΣΗ**

Βασίλης Τσάφος
ΤΕΑΠΗ - ΕΚΠΑ

Περιεχόμενο επιμορφωτικού σεμιναρίου

Εισαγωγή.

A. Το αξιολογικό πλαίσιο.

- Το αξιολογικό πλαίσιο.
- Οι μαθησιακοί τομείς & οι τομείς ανάπτυξης και τα κριτήρια αξιολόγησης.

B. Τα στάδια της αξιολόγησης.

- Ενότητα 2. Η συλλογή και η καταγραφή δεδομένων.
- Ενότητα 3. Η ερμηνεία και η αξιοποίηση δεδομένων.
- Ενότητα 4. Η κοινοποίηση δεδομένων.

Γ. Αναστοχασμός –Αξιολόγηση.

- Ενότητα 5. Αναστοχασμός-Αξιολόγηση .

Εναλλακτικές προσεγγίσεις εκπαιδευτικής αξιολόγησης

Σκοποί:

- **Ανατροφοδότηση** της διδασκαλίας και **ενίσχυση** του εκπαιδευτικού έργου.
- **Πληροφόρηση** μαθητών/-τριών καθώς και των γονέων/κηδεμόνων για τα μαθησιακά αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί.
- Καθορισμός από εκπαιδευτικό και μαθητές/-ήτριες των **επόμενων βημάτων** στην προοπτική της βελτίωσης.

Βασική παραδοχη

- Κάθε μαθητής/-ήτρια ακολουθεί **διαφορετική μαθησιακή πορεία** ανάλογα με
 - τις εμπειρίες του/της,
 - τα ενδιαφέροντά του/της
 - τον τρόπο ή τον ρυθμό με τον οποίο μαθαίνει.
- Κατά την αξιολόγησή του/της είναι απαραίτητο να λαμβάνεται υπόψη η **μοναδικότητα και η δυναμική του/της** στην προοπτική της βελτίωσής τους.

Αξιολόγηση για τη μάθηση & Αξιολόγηση της μάθησης

Αξιολόγηση για τη μάθηση

- ο/η εκπαιδευτικός χρησιμοποιώντας ποικίλες μεθόδους αξιοποιεί συνεχώς δεδομένα από την εκπαιδευτική πράξη και τη συμμετοχή των μαθητών και μαθητριών σε αυτήν, με στόχο τη βελτίωση της διαδικασίας της διδασκαλίας και της μάθησης, που θα οδηγήσει και στη βελτίωση των μαθητών και των μαθητριών σε ποικίλους τομείς.
- αποτελεί καθαυτή μια μαθησιακή και αναστοχαστική διαδικασία

Αξιολόγηση της μάθησης

- Ο/η εκπαιδευτικός, σε τακτά χρονικά διαστήματα, ελέγχει την επίδοση των μαθητών και μαθητριών σε προκαθορισμένους τομείς με βάση συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης και με στόχο να ενημερώσει τους γονείς /κηδεμόνες και τους/τις μαθητές/-τριες για το σημείο στο οποίο βρίσκονται ως προς την κατάκτηση της γνώσης, τον τρόπο που μαθαίνουν και το αποτέλεσμα της μαθησιακής διαδικασίας.

Αξιολόγηση για τη μάθηση & Αξιολόγηση της μάθησης

Οι μορφές αυτές αλληλοσυνδέονται και αλληλοσυμπληρώνονται δίνοντας έμφαση:

- Στην αξιοποίηση σε συνεχή και συστηματική βάση στοιχείων και πληροφοριών σχετικών με τη μάθηση και την ανάπτυξη για την ανατροφοδότηση της μάθησης και της διδασκαλίας και
- Στην ποιοτική περιγραφή της προόδου των μαθητών/-τριών ανά τακτά χρονικά διαστήματα με σκοπό την ενημέρωση των γονέων/κηδεμόνων τους.

Τι είναι το αξιολογικό πλαίσιο και τι περιλαμβάνει;

- Είναι το πλαίσιο που βοηθά τον/την εκπαιδευτικό να παρακολουθεί, να ερμηνεύει και να αποτιμά την πρόοδο της μάθησης και της ανάπτυξης των παιδιών.
- Περιλαμβάνει:
 - τους μαθησιακούς & τομείς ανάπτυξης και
 - τα κριτήρια της αξιολόγησης

Μαθησιακοί & τομείς ανάπτυξης

Τα κριτήρια αξιολόγησης

- περιγράφουν τα «επιθυμητά χαρακτηριστικά» της μάθησης και της ανάπτυξης.
- είναι ενδεικτικά.
- δεν αποτελούν διεξοδική λίστα με βάση την οποία αποτιμάται το «αποτέλεσμα» της μάθησης και της ανάπτυξης των παιδιών.
- υποστηρίζουν τον/την εκπαιδευτικό να αναγνωρίζει και να διακρίνει τις «ενδείξεις» της προσδοκώμενης μάθησης και ανάπτυξης.

Οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης....

- Οδηγούν στη δημιουργία μιας εικόνας για:
 - την πρόοδο του μαθητή και της μαθήτριας σε μια συγκεκριμένη περίοδο και
 - την πορεία που έχει διανύσει σε συγκεκριμένους τομείς που απορρέουν
- α) τόσο από το Πρόγραμμα Σπουδών
- β) όσο και από το παιδαγωγικό πλαίσιο που διαμορφώνεται στην τάξη, το οποίο
 - αφορά σε ποικίλες πτυχές της δράσης των συγκεκριμένων μαθητών και των μαθητριών στο σχολείο και επηρεάζεται από το κοινωνικό και το ευρύτερο πολιτισμικό πλαίσιο.
 - σχετίζεται άμεσα με την ανάπτυξη του εκπαιδευτικού έργου και οδηγεί σε βελτιωτικές παρεμβάσεις.

Οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης....

.....δίνουν πληροφορίες:

- για τον τρόπο με τον οποίο μαθαίνει ο/η μαθητής/-ήτρια και τις διαδικασίες που δρομολογεί στην προσπάθειά του να μάθει (**διαδικασία**)
- για τις δεξιότητες που αναπτύσσει μέσα από αυτή τη διαδικασία, το τι τελικά μαθαίνει (**προϊόν**) και
- για τη βελτίωση που παρουσιάζει σε όλους αυτούς τους τομείς (**πρόοδος**),
- για τους τομείς στους οποίους πρέπει να καταβάλει προσπάθεια και τα βήματα που πρέπει να γίνουν (**προοπτική**)

Γιατί κρίνονται απαραίτητες οι εναλλακτικές μορφές αξιολόγησης

- Εξυπηρετούν την **ανατροφοδοτική λειτουργία** της αξιολογικής διαδικασίας (αποτιμάται το εκπαιδευτικό έργο στην προοπτική τα βελτίωσης).
- Μπορεί να υπηρετήσει τους **σκοπούς και τους στόχους των Προγραμμάτων Σπουδών**,
- Παρέχει τη δυνατότητα **αναλυτικής, διαφοροποιημένης, συνολικής και τεκμηριωμένης περιγραφής** των επιδόσεων του μαθητή και της μαθήτριας
- Μπορεί να λειτουργήσει ως **παρωθητικός παράγοντας**, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να κινητοποιηθούν περαιτέρω με απώτερο στόχο να βελτιωθούν, να ενισχύσουν την αυτογνωσία και την αυτοαντίληψή τους.

Η πορεία προς την αξιολόγηση του/της μαθητή/ήτριας

- Η αξιολόγηση δεν περιορίζεται στη σύνθεση του μαθησιακού προφίλ του μαθητή και της μαθήτριας.
- Προϋποθέτει συλλογή πληροφοριών με ποικίλους τρόπους και μέσα (τεκμηρίωση)
- **Σκοπός:** ο/η εκπαιδευτικός όχι μόνο να κατανοήσει και να συνθέσει το μαθησιακό προφίλ του μαθητή και της μαθήτριας, αλλά και να διερευνήσει τους λόγους και να αναζητήσει τους τρόπους με τους οποίους κάθε μαθητής και μαθήτρια εξελίσσεται και προοδεύει στο σχολείο, αλλά και τις αιτίες της όποιας στασιμότητας.

Τι ακριβώς αξιολογούμε σε σχέση με τη μάθηση και την ανάπτυξη του παιδιού;

- **Γνώσεις**, π.χ. «να ομαδοποιούν αντικείμενα σύμφωνα με το χρώμα ή το μέγεθος».
- **Ικανότητες & δεξιότητες**, π.χ. «να μπορούν να επικοινωνούν με ενηλίκους και παιδιά».
- **Στάσεις**, π.χ. «να σέβονται και να φροντίζουν το περιβάλλον».
- **Προδιαθέσεις**, π.χ. επιμονή, η περιέργεια, η εμπιστοσύνη, η υπευθυνότητα, η δημιουργικότητα, η φαντασία, η αντίδραση στις δυσκολίες, στην αποστέρηση ή στην αποτυχία κ.λπ.

Η διαμορφωτική αξιολόγηση....

- μια συνεχής και συστηματική διαδικασία **συλλογής, καταγραφής, ερμηνείας, αξιοποίησης και κοινοποίησης** πληροφοριών σχετικά με την πρόοδο και τα επιτεύγματα του κάθε παιδιού.
- μια «αναστοχαστική διαδικασία».

Τα στάδια της αξιολόγησης στην τάξη....

1. η **συλλογή** αξιολογικών δεδομένων, που θα τεκμηριώσουν τις αξιολογικές μας κρίσεις για την πορεία της μάθησής τους και την εξέλιξή τους.
2. η **καταγραφή**
3. η **ανάλυση** και η **ερμηνεία**
4. η **αξιοποίηση**
5. η **κοινοποίηση**

Τα στάδια της αξιολογικής διαδικασίας

- δεν αναπτύσσονται γραμμικά.
- περιγράφουν μια δυναμική διαδικασία κατά την οποία κάθε στάδιο ανατροφοδοτείται από το προηγούμενο και ανατροφοδοτεί το επόμενο.
- ο/η εκπαιδευτικός εμπλέκεται σε μια αναστοχαστική διαδικασία με ερευνητικό προσανατολισμό, που ουσιαστικά τον καθιστά αναστοχαζόμενο επαγγελματία.

Τα στάδια της διαμορφωτικής αξιολόγησης

1

Η συλλογή και η καταγραφή
των δεδομένων

Η συλλογή των δεδομένων ... [1]

- είναι μέρος της καθημερινής πρακτικής στην τάξη.
- αποτελεί τη βάση για να διαμορφώσει η/ο εκπαιδευτικός μια ολοκληρωμένη εικόνα για την πρόοδο του παιδιού.
- μπορεί γίνει με βάση ένα συγκεκριμένο σχεδιασμό ή να γίνει στο πλαίσιο αναδυόμενων καταστάσεων.

Η συλλογή των δεδομένων ... [2]

- μια **πολυμεθοδική** προσέγγιση: προϋποθέτει τη συνδυαστική χρήση πολλαπλών μεθόδων αξιολόγησης.
- μια συμμετοχική προσέγγιση: εμπλέκονται **ενεργητικά** τα παιδιά ή/και η οικογένεια.

Κεντρικά ερωτήματα

.....

- Ποιες είναι οι πληροφορίες που επιδιώκω να συλλέξω;
- Τι ακριβώς θέλω να αξιολογήσω; Ποιος είναι ο στόχος της αξιολόγησης;
- Ποιο είναι το υλικό που θα μου δώσει πληροφορίες;
- Ποια μέθοδος αξιολόγησης είναι η πιο κατάλληλη, για να συλλέξω τις πληροφορίες που χρειάζομαι;

Συλλογή δεδομένων στο πλαίσιο αναδυόμενων καταστάσεων

Παράδειγμα 9

Η Ειρήνη και η Λίνα παίζουν στη γωνιά του οικοδομικού υλικού. Στη μοκέτα υπάρχουν τουβλάκια και σχήματα διαφόρων μεγεθών και χρωμάτων. Τα κορίτσια διαλέγουν το κατάλληλο υλικό και κατασκευάζουν σπίτια, γέφυρες, δρόμους κ.λπ. Κάποια στιγμή αρχίζουν να μαλώνουν, γιατί και οι δύο διεκδικούν ένα κόκκινο τετράγωνο.

Ειρήνη: *Εγώ το πήρα πρώτη, είναι δικό μου!*

Λίνα: *Όχι δικό μου είναι, εγώ το είδα πρώτη και τώρα δεν μπορώ να φτιάξω το σπιτάκι που ήθελα.*

Ειρήνη: *Πάρε τα τρίγωνα, έχουν και το ίδιο χρώμα με το τετράγωνο που πήρα.*

Λίνα: *Τι να τα κάνω τα τρίγωνα, εγώ το τετράγωνο ήθελα...*

Η Ειρήνη δίνει στη Λίνα το τετράγωνο. Στη συνέχεια, παίρνει δυο κόκκινα τρίγωνα και φτιάχνει το τετράγωνο που ήθελε, λέγοντας στη Λίνα: «*Το ίδιο είναι*».

Ονόματα παιδιών: Ειρήνη και Λίνα

Χώρος: Γωνιά του οικοδομικού υλικού

Ημ/νία: 5/11

Παράδειγμα συλλογής δεδομένων στη βάση σχεδιασμού Τα χρώματα

Η νηπιαγωγός παρατηρεί τον ενθουσιασμό των παιδιών όταν βλέπουν το ουράνιο τόξο την ώρα του διαλείμματος. Όταν μπαίνουν στην τάξη τους δίνει μαρκαδόρους και χαρτί για να το ζωγραφίσουν. Παρατηρεί ότι πολλά παιδιά συζητούν μεταξύ τους για τα χρώματα του ουράνιου τόξου. Τις επόμενες μέρες σχεδιάζει οργανωμένες δραστηριότητες για τα χρώματα. Με τη βοήθεια της νηπιαγωγού τα παιδιά μιλούν και διακρίνουν τα χρώματα καθώς επισκέπτονται το πάρκο, ζωγραφίζουν, ταξινομούν φρούτα ανάλογα με το χρώμα τους και πειραματίζονται με την ανάμειξη χρωμάτων. Στην αρχή αναμειγνύουν το μπλε με το κίτρινο και το κόκκινο με το πορτοκαλί και φτιάχνουν διαφορετικές αποχρώσεις του πράσινου και του πορτοκαλί. Στη συνέχεια αναμειγνύουν και άλλα χρώματα και βλέπουν το αποτέλεσμα. Τοποθετούν σε βαζάκια τα καινούρια χρώματα και τα βάζουν σε μια γωνιά που την ονομάζουν «γωνιά των χρωμάτων». Όλη την εβδομάδα παίζουν με τα χρώματα. Η νηπιαγωγός αποφασίζει να σχεδιάσει δραστηριότητες για να αξιολογήσει την ικανότητα των παιδιών να διακρίνουν και να ονοματίζουν τα χρώματα. Μία από αυτές τις δραστηριότητες ήταν το παιχνίδι με τις κάλτσες. Ζητά από τους γονείς και τα παιδιά να φέρουν από το σπίτι τους ένα ζευγάρι κάλτσες. Κάθε μέρα ζητά από δύο παιδιά να παίζουν τον ρόλο του πωλητή και του πελάτη. Οι πελάτες θα πρέπει να ζητούν συγκεκριμένου χρώματος κάλτσες. Η νηπιαγωγός παρατηρεί πώς ο κάθε πωλητής

Παράδειγμα συλλογής δεδομένων στη βάση σχεδιασμού Τα χρώματα [συνέχεια]

Η νηπιαγωγός φτιάχνει μια **κλίμακα ελέγχου** στο ημερολόγιό της για να καταγράψει τις παρατηρήσεις της σχετικά με την ικανότητα των παιδιών να διακρίνουν και να ονοματίζουν τα χρώματα.

Όνομα	Ημερομηνία	Πορτοκαλί	Μωβ	Κόκκινο	Πράσινο	Μπλε	Καφέ	Θαλασσί
Μαρία	15/11	√	√	√	√	√	√	√
Λία	15/11			√	√	√	√	√
Βασίλης	16/11	√		√	√			
Θανάσης	16/11	√	√	√	√		√	
Στέλιος	17/11	√		√	√			
Λευτέρης	17/11			√	√			√

Οι ειδικά σχεδιασμένες & οργανωμένες δραστηριότητες

Παράδειγμα 21. Επίσκεψη στο λαογραφικό μουσείο

Με αφορμή ένα σχέδιο εργασίας με θέμα «*Πώς ζούσαν οι άνθρωποι τα παλιά χρόνια*», η νηπιαγωγός οργανώνει μια επίσκεψη στο λαογραφικό μουσείο της πόλης. Έχουν ήδη μιλήσει στην τάξη για την καθημερινότητα σε παλαιότερες εποχές και έχουν προσκαλέσει μια γιαγιά και έναν παππού να αφηγηθούν περιστατικά από τη ζωή τους, για τα ήθη και έθιμα της εποχής τους, τα φαγητά, τα ρούχα που φορούσαν κ.λπ. Στο λαογραφικό μουσείο τα παιδιά χωρίζονται σε δυο ομάδες. Έχουν μαζί τους χαρτιά και μαρκαδόρους. Η μια ομάδα ζωγραφίζει διάφορα χρηστικά αντικείμενα από το μουσείο π.χ. κατσαρολικά, καρέκλες, κρεβάτια, ρούχα κ.λπ. Η άλλη ομάδα ζωγραφίζει βιβλία, έργα τέχνης, αφίσες, φωτογραφίες. Η νηπιαγωγός σχεδιάζει να παρατηρήσει τις ομάδες με στόχο να μελετήσει τον τρόπο που εργάζεται κάθε παιδί στο πλαίσιο μιας ομαδικής εργασίας. Έτσι, σε μια κλείδα παρατήρησης καταγράφει τις παρατηρήσεις στο ημερολόγιό της:

Ανδρέας	Αναλαμβάνει ηγετικό ρόλο, παίρνει πρωτοβουλίες, είναι οργανωτικός.
Ελένη	Εργάζεται αυτόνομα, έχει δυσκολίες στη συνεργασία με τα άλλα παιδιά.
Γιώργος	Θέτει συνεχώς ερωτήματα, κάνει προτάσεις, είναι επικοινωνιακός.
Αντώνης	Δεν συμμετέχει στην ομάδα, είναι συνεχώς κοντά μου.
Μαρία	Παίρνει πρωτοβουλίες, δυσκολεύεται να διαχειριστεί τα συναισθήματά της και συχνά συγκρούεται με τους/τις άλλους/-ες.

Εναλλακτικές Μέθοδοι Αξιολόγησης

- Ο/Η εκπαιδευτικός
- μπορεί να συνδυάζει διαφορετικές μεθόδους προκειμένου να συλλέξει **τεκμήρια** σχετικά με την πρόοδο, τα επιτεύγματα, αλλά και τις δυσκολίες των μαθητών και των μαθητριών.
- είναι απαραίτητο να **γνωρίζει εκ των προτέρων τι θέλει** να αξιολογήσει, με ποιους τρόπους θα το αξιολογήσει και πώς θα χρησιμοποιήσει τα τεκμήρια που θα συλλέξει.
- **επιλέγει** ανάμεσα σε μια ποικιλία μεθόδων αξιολόγησης, ανάλογα με τον στόχο της αξιολόγησης, το γνωστικό αντικείμενο, τον τομέα ή τη διαδικασία που στοχεύει να αξιολογήσει αλλά και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της μεθόδου.

Εναλλακτικές Μέθοδοι Αξιολόγησης

- η αυτοαξιολόγηση,
- η ετεροαξιολόγηση,
- ο ατομικός φάκελος

όπου κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία έχει ο ίδιος/α ο/η μαθητής/-ήτρια,

- η παρατήρηση
- οι συζητήσεις και
- οι εργασίες

όπου κυρίαρχο ρόλο στη διαδικασία έχει ο ο/η εκπαιδευτικός

Αυτοαξιολόγηση

Αυτοαξιολόγηση είναι μια διαδικασία διαμορφωτικής αξιολόγησης, κατά την οποία οι μαθητές και οι μαθήτριες:

- προβληματίζονται σχετικά με την ποιότητα της εργασίας τους,
- κρίνουν το βαθμό στον οποίο αντανακλά συγκεκριμένους και σαφείς στόχους ή κριτήρια, και
- αναθεωρούν αναλόγως.

Η αυτοαξιολόγηση

Όνομα παιδιού: Ειρήνη

Ημερομηνία: 28/3

Πλαίσιο: Ελεύθερες δραστηριότητες

Η νηπιαγωγός έχει εξηγήσει στα παιδιά εκ των προτέρων τον σκοπό του ατομικού φακέλου, τα κριτήρια που θα λαμβάνονται υπόψη για την επιλογή του υλικού και τον ρόλο τους. Είναι η τελευταία Παρασκευή του μήνα, η ημέρα που έχουν αποφασίσει να επιλέγουν τις εργασίες που θα τοποθετούν στον ατομικό τους φάκελο. Η Ειρήνη είχε γενέθλια αυτόν το μήνα κι έχει ζωγραφίσει πολλές σχετικές ζωγραφιές (π.χ. τούρτα, κεράκια, δώρα κ.λπ.). Βγάζει από το συρτάρι της τις ζωγραφιές πάνω στο τραπέζι. Τις κοιτά και φαίνεται να μην μπορεί να διαλέξει ποια θα τοποθετήσει στον φάκελο. Η νηπιαγωγός την πλησιάζει: «Έχεις αποφασίσει ποια ζωγραφιά θα βάλεις στο φάκελό σου;». «Μου αρέσουν πολλές και δεν ξέρω». Η νηπιαγωγός παρατηρεί ότι δύο ζωγραφιές δεν έχουν ούτε όνομα, ούτε ημερομηνία και ρωτά το παιδί: «Γιατί αυτές οι εργασίες δεν έχουν ούτε όνομα, ούτε ημερομηνία;». Το παιδί σκέπτεται λίγο και απαντά: «Θυμάμαι ότι βγαίναμε διάλειμμα και βιαζόμουν... και την άλλη φορά το ξέχασα. Δεν θα τις βάλουμε αυτές...» λέει και προσπαθεί να διαλέξει από τις υπόλοιπες. Η νηπιαγωγός παρατηρεί ότι σε κάποιες ζωγραφιές, εκτός από τα 5 ζωγραφισμένα κεράκια πάνω στην τούρτα, υπάρχει γραμμένος και ο αριθμός 5. Στις πιο πρόσφατες ζωγραφιές του παιδιού ο αριθμός είναι «σωστά» γραμμένος, ενώ σε κάποιες παλαιότερες είναι «λάθος». Το παιδί κοιτά προσεκτικά τις ζωγραφιές του και επιλέγει αυτήν που έχει γράψει «σωστά» τον αριθμό. «Αυτή θα βάλω στον φάκελο λέει. Τώρα ξέρω να γράφω το 5».

Ευκαιρίες για αυτοαξιολόγηση....

....δίνονται στους/στις μαθητές/-ήτριες, όταν καλούνται:

- να στοχαστούν και να αποτιμήσουν μια συλλογική δράση
- να αποτιμήσουν μια ατομική εργασία
- να αποτιμήσουν ή και να ερμηνεύσουν τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία
- να ορίσουν σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτικό τους στόχους και τα επόμενα βήματα της μαθησιακής τους πορείας.

- να ορίσουν κριτήρια και να επιλέξουν εργασίες για τον ατομικό τους φάκελο.

Ετερο-αξιολόγηση

Οι μαθητές και οι μαθήτριες

- συχνά αναλαμβάνουν την αξιολόγηση συμμαθητών και συμμαθητριών τους, **σε συνδυασμό με διαδικασίες αυτοαξιολόγησης.**
- προβληματίζονται σχετικά με τις δικές τους προσπάθειες και επεκτείνουν αυτόν τον προβληματισμό σχετικά με τη δική τους εργασία και την εργασία των συμμαθητών και των συμμαθητριών τους.
- αξιολογούν τη μάθηση συμμαθητών/τριών του/της με τα ίδια κριτήρια που χρησιμοποιούν για να ελέγξουν τη μάθησή τους στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης.

Παρατήρηση

- Η συστηματική παρατήρηση είναι μια δυναμική **ποιοτική μέθοδος** που αξιοποιείται προκειμένου να καταγραφούν από τον παρατηρητή φαινόμενα και καταστάσεις, όπως αυτά λαμβάνουν χώρα.
- Τη χρησιμοποιούν εκπαιδευτικοί και ερευνητές για να κατανοήσουν τα γεγονότα και να αναδειχθούν τα νοήματα των πράξεων των υποκειμένων και των σύνθετων αλληλεπιδράσεων...

Παρατήρηση & Καταγραφή

- Όταν η παρατήρηση συνοδεύεται από γραπτή καταγραφή επιτρέπει στον/την εκπαιδευτικό να περιγράψει τη διαδικασία της μάθησης και τον τρόπο με τον οποίο συντελείται στο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό πλαίσιο.
- Έχει επίσης τη δυνατότητα όχι μόνο να επισημάνει τι έχει μάθει κάθε μαθητής/-ήτρια, αλλά και πώς το έχει μάθει και τι τον/την κινητοποιεί, καθώς και ποιά είναι η αλληλεπίδραση του μαθητή και της μαθήτριας τόσο με το περιεχόμενο της μάθησης, όσο και με τα αποτελέσματά της.

Αποτελεσματική καταγραφή

- **Επιλέγουμε τι θα καταγράψουμε:** Δεν είναι ούτε πρακτικό ούτε χρήσιμο να καταγράφουμε οτιδήποτε βλέπουμε, ακούμε ή ανακαλύπτουμε.
- **Καταγράφουμε συστηματικά.**
- **Αναζητούμε τρόπους για να απλοποιήσουμε τη διαδικασία:** Συμμετοχή των παιδιών, χρήση απλών τεχνικών (π.χ. φωτογραφίες, χρήση αυτοκόλλητων σημειώσεων κ.λπ.)

Παραδείγματα τεχνικών καταγραφής παρατήρησης

- Ανεκδοτικές καταγραφές.
- Εργασίες των παιδιών με σημειώσεις του/της εκπαιδευτικού.
- Συνεχείς καταγραφές.
- Κλίμακες ελέγχου.
- Κλίμακες διαβάθμισης (ρουμπρίκες)

Παράδειγμα ανεκδοτικής καταγραφής (ΟΕΠΑΝ, σελ. 46)

Παράδειγμα 10. Ανεκδοτική καταγραφή

Ο Κωνσταντίνος πλησίασε στη γωνιά του ιατρείου όπου η Αλεξία και η Λίλιαν εξέταζαν μια «ασθενή». Τις ρώτησε: «Να παίξω κι εγώ;». «Όχι!», είπε η

Λίλιαν. «Τώρα έχουμε... δουλειά... Έχουμε ένα άρρωστο μωρό... δεν παίζουμε...». Η Αλεξία πρόσθεσε: «Και μετά θα έρθουν και άλλα άρρωστα μωρά....». Ο Κωνσταντίνος στάθηκε αμίλητος για λίγο και μετά είπε ήρεμα και κάπως παρακλητικά: «Μπορώ κι εγώ να γίνω άρρωστος και να μου κάνετε ένεση...». Η Αλεξία σκέφτηκε λίγο και μετά είπε: «Εντάξει. Έλα να περιμένεις εδώ τη σειρά σου...».

Πηγή: Ρεκαλίδου (2016α: 116)

Σχόλια-Ανάλυση-Ερμηνεία: Τα δύο κορίτσια δυσκολεύονται να δεχτούν ότι θα μπει άλλος στο παιχνίδι τους. Ο Κωνσταντίνος επιχειρηματολόγησε ήρεμα, τις έπεισε και χωρίς εντάσεις κατόρθωσε να πάρει μέρος στο παιχνίδι.

Όνόματα παιδιών: Κωνσταντίνος,
Αλεξία, Λίλιαν

Ελεύθερες δραστηριότητες: Γωνιά ιατρείου

Ημ/νία: 15 Μαρτίου

Ώρα: 09:00

Παράδειγμα 11.
Συνεχής καταγραφή

Όνομα παιδιού: Αϊσέ

Όνομα εκπαιδευτικού-παρατηρητή: Νίκη

Ημέρια παρατήρησης: 18 Μαρτίου

Ωρα: 08:15-08:45

Ελεύθερες δραστηριότητες

Κοινωνικές δεξιότητες	Σημειώσεις ανάλυσης
<p><i>Η Αϊσέ στο μαγαζάκι</i></p> <p>Η Αϊσέ πλησίασε τη Σοφία και την Ελένη που έπαιζαν στο μαγαζάκι. Κοίταζε με ενδιαφέρον τη Σοφία που ήταν στο ταμείο και την Ελένη που «πλήρωνε» το γάλα που αγόρασε. Όταν απομακρύνθηκε η Ελένη, πλησίασε και δείχνοντας ένα κουτί κρέμας είπε στη Σοφία: <i>«Σε παρακαλώ, μπορώ να αγοράσω αυτό;»</i></p>	<p>Η Αϊσέ απευθύνθηκε με ευγένεια στη συμμαθήτριά της.</p>
<p><i>Η Αϊσέ στη βιβλιοθήκη</i></p> <p>Η Αϊσέ ολοκλήρωσε το διάβασμά της και έκλεισε το παραμύθι. Κοίταξε για λίγο το εξώφυλλο. Μετά σηκώθηκε και τακτοποίησε προσεκτικά το βιβλίο ακριβώς στη θέση από όπου το είχε πάρει.</p>	<p>Η Αϊσέ μπορεί και τηρεί κάποιους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί.</p>
<p><i>Η Αϊσέ στη γωνιά των εικαστικών</i></p> <p>Η Αϊσέ είναι απορροφημένη στο κολάζ της. Δίπλα της ο Γιώργος ζωγραφίζει με το πινέλο. Ξαφνικά, η μπογιά του χύνεται στο τραπέζι και ο Γιώργος φαίνεται απελπισμένος. Η Αϊσέ αφήνει τη δουλειά της, σηκώνεται, παίρνει το απορροφητικό χαρτί και προσπαθεί να καθαρίσει το τραπέζι.</p>	<p>Η Αϊσέ βοήθησε τον συμμαθητή της.</p>

Παράδειγμα 12. Κλίμακα ελέγχου

Αφήγηση	Μαρία	Ανέττα	Έλενα	Στέργιος
Μπορεί να αφηγείται απλές εμπειρίες της καθημερινότητάς του	✓	✓	✓	✓
Αφηγείται μια ιστορία που άκουσε, τηρώντας τη βασική δομή των γεγονότων	✓		✓	✓
Αφηγείται μια ιστορία που άκουσε τηρώντας τη χρονική ακολουθία όλων των γεγονότων	✓		✓	
Μαθηματικά				
Μπορεί να ομαδοποιεί αντικείμενα με βάση ένα κριτήριο	✓	✓	✓	✓
Αναγνωρίζει αριθμητικά σύμβολα	✓		✓	✓
Μπορεί να συνδέει ποσότητες αντικειμένων με τα αντίστοιχα σύμβολα			✓	

Τι είναι η κλίμακα διαβάθμισης (ρουμπρίκα);

- Έχει δύο ουσιαστικά χαρακτηριστικά:
 - α) μια λίστα κριτηρίων, π.χ. τα κύρια χαρακτηριστικά μιας εργασίας και
 - β) ποιοτικά επίπεδα, π.χ. πώς είναι τα χαρακτηριστικά μιας εργασίας σε κάθε επίπεδο ποιότητας.
- Αποτελεί «μια μορφή ερωτήσεων κλειστού τύπου πολλαπλής επιλογής», στις οποίες οι απαντήσεις κλιμακώνονται από το πιο ισχυρό στο πιο ασθενές, από το ανώτερο στο κατώτερο, από το θετικό στο αρνητικό.

Παράδειγμα 13.
Κλίμακα ελέγχου

Όνομα παιδιού: Λητώ

Ηλικία: 4 ½ ετών

Ημ/νία παρατήρησης: 7/12

Στόχος παρατήρησης: Δεξιότητες λεπτής κινητικότητας

Δεξιότητες	ΝΑΙ	ΟΧΙ	Σχόλια
Συναρμολογεί πάζλ με πολλά κομμάτια	✓		
Κουμπώνει κουμπιά, ανεβάζει, κατεβάζει φερμουάρ	✓		
Δένει μόνο του τα κορδόνια των παπουτσιών του		✓	
Χρησιμοποιεί με άνεση εργαλεία γραφής και σχεδιασμού	✓		
Δημιουργεί κατασκευές οικοδομικού υλικού ή άλλες κατασκευές	✓		
Χρησιμοποιεί σωστά το ψαλίδι		✓	

Παράδειγμα 14.
Κλίμακα διαβάθμισης
για την αξιολόγηση
των κοινωνικών δεξιοτήτων

Όνομα παιδιού: Χρήστος

Ηλικία: 5 ετών

Χρονική διάρκεια παρατήρησης: από 3/11 έως 13/11

Επικοινωνία με τα άλλα παιδιά	Μπορεί να ξεκινήσει μια συζήτηση με άλλα παιδιά ✓	Έχει κάποιες δυσκολίες να ξεκινήσει μια συζήτηση με άλλα παιδιά	Δυσκολεύεται να ξεκινήσει μια συζήτηση με άλλα παιδιά
Συμμετοχή σε ομαδικές εργασίες	Συμμετέχει σχεδόν πάντα σε ομαδικές εργασίες	Συμμετέχει αρκετές φορές σε ομαδικές εργασίες ✓	Συμμετέχει ελάχιστες φορές σε ομαδικές εργασίες
Επίλυση συγκρούσεων	Δεν διαπληκτίζεται σχεδόν ποτέ με τους άλλους, σχεδόν πάντα προτείνει λύσεις	Διαπληκτίζεται μερικές φορές με τους άλλους, αλλά προσπαθεί να επιλύσει τη σύγκρουση ✓	Διαπληκτίζεται συνεχώς με τους άλλους και επιζητά σπάνια την επίλυση της σύγκρουσης

Φάκελος μαθητή/-ήτριας

Είναι «μια συλλογή μαθητικών εργασιών που εκθέτει τις προσπάθειες των παιδιών, την πρόοδό τους και τα επιτεύγματά τους σε μία ή περισσότερες γνωστικές περιοχές.

Πρέπει να περιλαμβάνει:

- τα περιεχόμενα που ορίζονται από τον/την μαθητή/ήτρια
- τα κριτήρια για την επιλογή,
- τα κριτήρια για την αξιολόγησή τους και
- τεκμήρια του μαθητικού αναστοχασμού πάνω στον τρόπο με τον οποίο οι εργασίες παρήχθησαν».

Φάκελος μαθητή/-ήτριας

- αποτελεί μέσον τόσο για να εμπλακούν οι μαθητές στη διαδικασία της αυτοαξιολόγησης όσο και για να καθοριστούν οι στόχοι μάθησης.
- μπορεί να αποτελέσει διαδικασία αξιολόγησης (αξιολόγηση για τη μάθηση) και το τελικό προϊόν των εναλλακτικών μορφών αξιολόγησης που θα αποτυπώνει και την πορεία του/της μαθητή/-ήτριας στη διάρκεια μιας καθορισμένης περιόδου (αξιολόγηση της μάθησης).

Ο ατομικός φάκελος

Παράδειγμα 7. Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο ατομικός φάκελος μέσα στην τάξη

Ο Αιμίλιος, 4 ετών, παίρνει χαρτί και μολύβι και ζωγραφίζει. Όταν ολοκληρώνει τη ζωγραφιά του, πηγαίνει στο ράφι, παίρνει τον ατομικό του φάκελο (ένα ντοσιέ με ενσωματωμένες ζελατίνες), τον ανοίγει και ετοιμάζεται να βάλει τη ζωγραφιά του. Οι ατομικοί φάκελοι είναι τοποθετημένοι χαμηλά σε ράφι ώστε τα παιδιά να έχουν εύκολη πρόσβαση σε αυτόν. Η νηπιαγωγός τον βλέπει, πηγαίνει κοντά του και τον ρωτάει εάν θέλει να της μιλήσει για τη ζωγραφιά του, ενώ εκείνη θα καταγράφει όσα θα της λέει. Της απαντά καταφασί, εξηγεί τι ζωγράφησε. Έχει ζωγραφίσει ένα «κεφάλι τέρας» χωρίς μάτια, χωρίς αυτιά, χωρίς μύτη, χωρίς μαλλιά και χωρίς στόμα. Η νηπιαγωγός καταγράφει τα σχόλια του παιδιού και τα επισυνάπτει στη ζωγραφιά του. Ο Αιμίλιος βάζει τη ζωγραφιά και την καταγραφή της νηπιαγωγού στον ατομικό του φάκελο.

Μέσω αυτής της εμπειρίας, ο Αιμίλιος μαθαίνει ότι η νηπιαγωγός ενδιαφέρεται να τον ακούσει να μιλά για τη ζωγραφιά του. Η νηπιαγωγός από την πλευρά της σημειώνει στο ημερολόγιό της ότι ο Αιμίλιος μπορεί να εκφράζει τις σκέψεις του και μπορεί να διακρίνει τα χαρακτηριστικά του ανθρώπινου προσώπου.

Συζητήσεις

- δίνουν την δυνατότητα στον/στην εκπαιδευτικό να αποκτήσει μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα για την κάθε μαθητή και την κάθε μαθήτρια και να εστιάσει σε πιο εξειδικευμένες πτυχές της μάθησής του/της, που αφορούν κυρίως την ανάπτυξη δεξιοτήτων σκέψης.
- Τα στοιχεία αυτά μπορούν να καταγράφονται στο ημερολόγιό του/της και να αξιοποιούνται
- είτε για τον περαιτέρω σχεδιασμό της διδασκαλίας του/της
- είτε και για τα Δελτία και/ή την Σχολική Έκθεση Προόδου που παραλαμβάνει ο/η μαθητής/τρια.

Οι συζητήσεις & οι συνεντεύξεις

Παράδειγμα 4

Η νηπιαγωγός θέλει να διαπιστώσει αν έχει εξοικειωθεί το παιδί με την πρόσληψη πληροφοριών από πολυτροπικά κείμενα. Δείχνει στο παιδί ένα βιβλίο.

Νηπιαγωγός: Ποιος νομίζεις ότι είναι ο τίτλος αυτού του βιβλίου;

Μπορείς να μου δείξεις;

Το παιδί δείχνει σωστά τον τίτλο του βιβλίου.

Ν: Πώς το κατάλαβες;

Παιδί: Γιατί έχει τα πιο μεγάλα γράμματα.

Η νηπιαγωγός δείχνει στο παιδί ένα εισιτήριο μέσου μεταφοράς.

Ν: Τι μπορεί να είναι αυτό;

Π: Ένα εισιτήριο για λεωφορείο.

Ν: Πώς το κατάλαβες;

Π: Το έχει η μαμά μου, όταν πηγαίνει στη δουλειά της.

Ν: Πού το βρίσκει η μαμά σου;

Π: Το αγοράζει.

Ν: Αγοράζει κι ο μπαμπάς σου εισιτήρια;

Π: Όχι, ο μπαμπάς μου έχει αυτοκίνητο.

Η νηπιαγωγός καταγράφει στο ημερολόγιό της:

Άννυ	8/4	<ul style="list-style-type: none">Μπορεί να εντοπίζει χρήσιμες πληροφορίες μέσα σε ένα κείμενοΚατανοεί ότι σε ένα κείμενο οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται με διάφορα μέσα.
------	-----	--

Οι συζητήσεις & οι συνεντεύξεις

ΖΩΓΡΑΦΙΣΤΩ

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΝΑ ΖΩΓΡΑΦΙΣΩ
ΚΑΙ ΝΑ ΠΑΙΣΩ ΜΕ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΟΥ ΚΑΙ
ΝΑ ΜΗΝ ΤΟΥΣ ΧΑΝΩ ΠΟΤΕ

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΣΤΟ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

ΔΕΝ ΜΟΥ ΑΡΕΣΕΙ ΝΑ ΠΑΙΣΩ
ΜΕ ΤΑ ΑΝΑΞΑΚΙΑ

Εδώ είναι εγώ κοιτώνω στο τραπέζι
στα παιχνίδια και ένα που έπεσε
κάτω από το τραπέζι

2

Η ερμηνεία και η
αξιοποίηση δεδομένων

Η ανάλυση και η ερμηνεία των δεδομένων

Βασικά ερωτήματα για την ανάλυση και ερμηνεία των δεδομένων:

- Τι αποκαλύπτει/-ουν η/οι καταγραφή/-ές αναφορικά με τη μάθηση και την ανάπτυξη του παιδιού;
- Ποιες φαίνεται να είναι οι γνώσεις, οι ικανότητες και δεξιότητες, οι στάσεις και οι προδιαθέσεις των παιδιών απέναντι στη μάθηση και με ποιο τρόπο φαίνεται;
- Πώς συνδέονται τα δεδομένα με τους μαθησιακούς και αναπτυξιακούς τομείς και τα κριτήρια αξιολόγησης;

Παράδειγμα 2

Ημέρα: 14 Φεβρουαρίου

Ελεύθερες δραστηριότητες

Καταγραφή

Σήμερα το πρωί, ο Στέλιος ήρθε και μου είπε: «Θέλω να φτιάξω έναν χαρταετό». «Μπορείς» του απάντησα. «Δεν μπορώ», μου ανταπάντησε. «Μπορείς», του λέω. «Δεν μπορώ», μου ξαναλέει. «Θέλεις να κοιτάξουμε μαζί στη βιβλιοθήκη και να δούμε μήπως βρούμε κάποιο βιβλίο που να λέει πώς μπορούμε να φτιάξουμε χαρταετό;», τον ρώτησα. Του έδειξα ένα βιβλίο, είδαμε μαζί τις εικόνες του και αρχίσαμε να συζητάμε για το σχήμα που πρέπει να έχει ο χαρταετός και τι είδους υλικά θα χρειαστεί για να τον φτιάξει. Στη συνέχεια, πήγε στη γωνιά των κατασκευών και άρχισε να ψάχνει τα υλικά μόνος του με οδηγό τις εικόνες του βιβλίου. Τον παρατηρούσα που δούλευε όλη την ώρα μόνος του γεμάτος αφοσίωση. Τον βοήθησα να φτιάξει την ουρά και να βρει σχοινάκι για να τον δέσει. Στο διάλειμμα προσπάθησε να τον πετάξει, αλλά του ξεκόλλησε η ουρά. «Έπρεπε να βάλω περισσότερη κόλλα», μου είπε και όταν ξαναγυρίσαμε στην τάξη, έτρεξε να ξανακολλήσει την ουρά του χαρταετού. Πανευτυχής, καμάρωνε για το έργο του δείχνοντάς το στα υπόλοιπα παιδιά και ανυπομονώντας να έρθει η στιγμή για να τον ξαναπετάξει.

Ανάλυση-Ερμηνεία

Ο Στέλιος διατύπωσε τον δικό του στόχο και ζήτησε βοήθεια μόνο όταν τη χρειαζόταν. Στην αρχή αμφέβαλε για τις ικανότητές του, όταν όμως βρήκε το βιβλίο και αρχίσαμε να συζητάμε για το σχήμα του χαρταετού και τα υλικά που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε, ξεκίνησε να υλοποιεί τον στόχο του. Έδειξε ότι έχει απίστευτη επιμονή και δεν σταμάτησε μέχρι που τα κατάφερε. Μπόρεσε να διερευνήσει ποια σχήματα και υλικά ήταν πιο κατάλληλα για τον χαρταετό του (π.χ. στην αρχή δοκίμασε χαρτόνι και μετά αποφάσισε ότι ήταν καλύτερα με χαρτί).

Η αξιοποίηση των δεδομένων [1]

- Η «αξιολόγηση για τη μάθηση», επισημαίνουν οι Carr, Lee & Jones (2004), είναι μια διαδικασία σύμφυτη με την ανάπτυξη προτάσεων για την εξέλιξη της μάθησης. Βασικός σκοπός της είναι η βελτίωση της μάθησης και συνακόλουθα και της διδασκαλίας σε καθημερινή βάση.
- Σύνδεση αξιολογικών στοιχείων με τον σχεδιασμό των μελλοντικών δράσεων.
- Αναστοχασμός.

Η αξιοποίηση των δεδομένων [2]

- Ο/η εκπαιδευτικός εμπλέκει το παιδί και την οικογένεια.
- Παιδί:
 - Ο/η εκπαιδευτικός παρέχει ανατροφοδότηση για τα «επόμενα βήματα».
 - Το ίδιο το παιδί αποφασίζει «ποιο θα είναι το επόμενο βήμα» στη μάθησή του (π.χ. μέσω ατομικού φακέλου κ.λπ.).
- Γονείς:
 - Βοηθούν τον/την εκπαιδευτικό στον σχεδιασμό μελλοντικών δράσεων και παρακολουθούν την πρόοδο του παιδιού τους ώστε να την ενισχύσουν.

Οι «ιστορίες μάθησης»

- αφηγηματική παρουσίαση μιας μαθησιακής εμπειρίας ενός παιδιού ή μιας ομάδας παιδιών ή και ολόκληρης της τάξης.
- συνήθως, περιλαμβάνουν: α) μια σύντομη αφήγηση της μαθησιακής εμπειρίας, β) ανάλυση και ερμηνεία της μάθησης που έλαβε χώρα και γ) μελλοντικές δράσεις.
- μπορεί να συνοδεύονται από φωτογραφίες, διαλόγους, σχόλια των παιδιών κ.λπ.

Αφήγηση ιστορίας

1	Σύντομη περιγραφή της μαθησιακής εμπειρίας	Παιδί ή παιδιά που συμμετείχαν:	Όνομα εκπαιδευτικού	Ημερομηνία
		Φωτογραφία/-ες	Περιγραφή	
2	Τι είδους ικανότητες, δεξιότητες, ενδιαφέροντα, προδιαθέσεις επιδεικνύει το παιδί; Σύνδεση με μαθησιακούς και αναπτυξιακούς τομείς και κριτήρια αξιολόγησης.			
3	Πώς μπορεί να ενισχυθεί η μάθηση του παιδιού; Ποια μπορεί να είναι τα επόμενα βήματα;			

3

Η κοινοποίηση δεδομένων

Η κοινοποίηση των δεδομένων της αξιολόγησης απευθύνεται...

- Στα παιδιά: ενθαρρύνονται να εμπλέκονται στην αυτοαξιολόγηση της μάθησής τους και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με τον/την εκπαιδευτικό.
- Στην οικογένεια:
 - Ατομικός φάκελος
 - Σχολική Έκθεση Προόδου
- Στους/τις συναδέλφους και άλλους/-ες επαγγελματίες ή υπηρεσίες.

Κοινοποίηση δεδομένων μέσω ατομικού φακέλου

- Οι συναντήσεις με τους γονείς και κηδεμόνες με βάση τον ατομικό φάκελο μπορούν να πραγματοποιούνται κάποιες φορές τον χρόνο.
- Ο/η εκπαιδευτικός έχει επιλέξει μερικές καταχωρίσεις οι οποίες αντανακλούν την πρόοδό του παιδιού σε όλους τους μαθησιακούς και αναπτυξιακούς τομείς και με βάση αυτές τους ενημερώνει.

Η Σχολική Έκθεση Προόδου

- **αποτυπώνει** το προφίλ του κάθε παιδιού και την **πρόοδό του** κατά τη διάρκεια μιας **συγκεκριμένης χρονικής περιόδου** σε κάθε μαθησιακό & αναπτυξιακό τομέα.
- προσδιορίζει πώς μπορεί να **ενισχυθεί** η μάθηση και η ανάπτυξή του.
- **βασικός σκοπός της:** η γραπτή ενημέρωση της οικογένειας για την πρόοδο του παιδιού τους και τις απαραίτητες ενέργειες που έχουν γίνει ή που μπορούν να γίνουν για περαιτέρω βελτίωση.

Η προσέγγιση για τη σύνταξη της Σχολικής Έκθεσης Προόδου

- **έμφαση** στις **ικανότητες** του παιδιού και όχι στις «ελλείψεις» και τις «αδυναμίες» του.
- όλα τα παιδιά έχουν δυνατότητες και ικανότητες, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.
- τα παιδιά αναπτύσσονται σύμφωνα με τις δυνατότητες και τις ικανότητές τους,
- **το πρόβλημα είναι το «πρόβλημα» - το παιδί δεν είναι το πρόβλημα.**

Η προσέγγιση για τη σύνταξη της Σχολικής Έκθεσης Προόδου

- Αναδεικνύεται η προσωπική διαδρομή του/της κάθε μαθητή/-τριας
- Αποφεύγονται οι στατικές εκτιμήσεις των δυνατοτήτων και των αδυναμιών του μαθητή και της μαθήτριας.
- Δίνεται έμφαση σε όσα είναι ικανός-ή να κάνει ένας/μία μαθητής/-τρια και όχι στις ελλείψεις του/της και πώς μπορεί να βελτιώσει τη μάθηση του/της.
- Λαμβάνονται υπόψη οι παράμετροι που επηρεάζουν το πώς ανταποκρίνονται οι μαθητές/-τριες στη μάθηση (π.χ. μαθητές/-τριες που προέρχονται από διαφορετικό γλωσσικό και πολιτισμικό περιβάλλον).
-
-

Βασικές αρχές [1]

1. Να στηρίζεται στην επαγγελματική κρίση του/της εκπαιδευτικού και να τεκμηριώνεται από αξιολογικά δεδομένα.
2. Να έχει αφηγηματικό-περιγραφικό χαρακτήρα και να συντάσσεται σε απλή και προσιτή γλώσσα, ώστε να είναι κατανοητή από τους γονείς και κηδεμόνες του παιδιού.
3. Να περιγράφει με σαφήνεια και να δίνει επαρκείς και ουσιαστικές πληροφορίες για την πρόοδο και τα επιτεύγματα του παιδιού και για τις στρατηγικές που έχουν ήδη εφαρμοστεί ή μπορούν να εφαρμοστούν για την ενίσχυση της μάθησης και της ανάπτυξής τους.

Βασικές αρχές [2]

4. Να εστιάζει στο τι μπορεί να κάνει το παιδί, πώς το κάνει αλλά και τι θα μπορούσε να κάνει με την υποστήριξη του/της εκπαιδευτικού, αποφεύγοντας στερεότυπες αξιολογικές κρίσεις.
5. Να περιλαμβάνει, όπου είναι απαραίτητο, παραδείγματα από την πράξη.
6. Να είναι συνοπτικό. Να μην ξεπερνά, για παράδειγμα, τις 100 λέξεις για κάθε μαθησιακό & αναπτυξιακό τομέα.

Βασικές αρχές [3]

7. Να περιλαμβάνει υποδείξεις για το πώς μπορεί να υποστηριχθεί η μάθηση και η ανάπτυξη του παιδιού.
8. Να αναγνωρίζει και να σέβεται τις ιδιαιτερότητες του παιδιού, είτε αυτές αφορούν το οικογενειακό, κοινωνικό, γλωσσικό και πολιτισμικό υπόβαθρο του είτε ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες και να προσδιορίζει τους τομείς στους οποίους απαιτείται κατάλληλη υποστήριξη ή παρέμβαση για τη βελτίωση της μάθησης και της ανάπτυξής του.

Ευχαριστούμε